

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžfk/66/2017
Identifikačné číslo spisu: 5016200538
Dátum vydania rozhodnutia: 27.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5016200538.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu (v konaní sťažovateľ): M. W. Y., narodený XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, Ž., zast.: JUDr. Ing. Martin Chlapík s. r. o., IČO: 47 253 339, so sídlom Sládkovičova 13, Žilina, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 18. apríla 2017, č. k. 20S/83/2016-50, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom n e p r i z n á v a právo na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

Konanie na finančnom orgáne

1. Rozhodnutím č. 103220335/2016 z 26.05.2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) žalovaný ako odvolací finančný orgán potvrdil v zmysle § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Daňový poriadok“) rozhodnutie Daňového úradu Žilina (ďalej len „správca dane“) č. 102380830/2016 z 18.01.2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím správca dane podľa § 63 ods. 1 Daňového poriadku nevyhovел žiadosti sťažovateľa o zaplatenie úroku podľa § 79 ods. 3 Daňového poriadku vo výške 10 % ročne zo sumy 4290,82 € od 11.05.2009 až do zaplatenia (ďalej len „úrok“) a úrok nepriznal. Správca dane odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že nemohol akceptovať žiadosť o vrátenie daňového preplatku na dani z príjmu za rok 2008, ktorá bola súčasťou daňového priznania na daň z príjmu za rok 2008, pretože predmetná žiadosť nebola sťažovateľom podpísaná. Uviedol tiež, že preplatok použil na čiastočnú úhradu preddavku

na daň z príjmu za január 2009. Na základe podania sťažovateľa zo 17.02.2012 správca dane preplatok vrátil na v lehote 30 dní.

3. Žalovaný argumentoval rovnako ako správca dane, pričom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol aj to, že podpis žiadosti bol jej povinnou náležitosťou, čo vyplýva z tlačiva daňového priznania.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

4. Proti napadnutému rozhodnutiu podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu na Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) správnu žalobu, na základe ktorej krajský súd postup žalovaného i napadnuté rozhodnutie preskúmal bez nariadenia pojednávania a po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) žalobu ako nedôvodnú zamietol. Účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

5. Krajský súd nesúhlasil s tvrdením sťažovateľa, že omeškanie s vrátením daňového preplatku sa odvíja od podaného daňového priznania za rok 2008. Mal za to, že v čase podania tohto daňového priznania neboli vydané rozhodnutia, podľa ktorých by mal sťažovateľ platiť iné preddavky na daň ako tie, z ktorých vychádzal správca dane. K tomu došlo až po právoplatnosti rozsudkov Najvyššieho súdu v roku 2011. Krajský súd považoval za zákonný postup správcu dane, ktorý použil preplatok na dani z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobie 2008 na čiastočnú úhradu preddavku za január 2009, ktorý bol splatný dňa 02.02.2009. Nevyrozumienie sťažovateľa o tomto úkone považoval krajský súd za vadu, ktorá však nemohla mať vplyv na vecnú správnosť tohto postupu, rovnako ako neskoršie spochybnenie platenia preddavkov zo strany žalobcu na daň na rok 2009. Podľa správneho súdu správca dane zistil, že nebolo potrebné za január 2009 platiť preddavok na daň až z daňového priznania za rok 2009 a preto konštatoval, že nárok na úrok z omeškania mohol vzniknúť žalobcovi najskôr dňom 31.03.2010.

6. Ďalej krajský súd dospel k záveru, že pokiaľ spolu s daňovým priznaním má byť podaná aj žiadosť o vrátenie daňového preplatku, táto musí byť samostatne podpísaná v príslušnej kolónke, čo v danom prípade nebolo splnené, preto sa krajský súd nestotožnil so žalobnou námietkou, že táto žiadosť bola riadna. Žiadosť o vrátenie daňového preplatku je totiž samostatným právnym úkonom, ktorý nie je daňovým priznaním a ktorý môže, ale nemusí byť spolu s daňovým priznaním urobený. Preto na jeho účinnosť je potrebné, aby bola zachovaná jeho písomná forma predpísaná v tlačive, t.j. aj v jeho predpísanej náležitosti podpisu. Nie je možné, aby podpisom daňového priznania na strane 9 bol nahradený chýbajúci podpis v žiadosti o vrátenie daňového preplatku na strane 10. Keďže žiadosť nebola doplnená, nie je možné ju považovať za riadnu žiadosť, ktorá by mala právne účinky.

7. Žiadosť zo dňa 17.02.2012 považoval krajský súd za novú žiadosť, na ktorú správca dane reagoval vrátením preplatku v zákonnej lehote 30 dní, preto k omeškaniu nedošlo.

III.

Kasačná sťažnosť žalobcu

A)

8. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca včas kasačnú sťažnosť z dôvodu, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) a navrhol rozsudok zmeniť tak, že sa zruší napadnuté rozhodnutie aj prvostupňové rozhodnutie a vec sa vráti správcovi dane na ďalšie konanie.

9. Sťažovateľ k bodom 12 a 13 odôvodnenia krajského súdu uviedol, že krajský súd si nesprávne osvojil posúdenie správcu dane, ktoré použil, keď vyrubil sťažovateľovi sankčné úroky za neplatenie preddavkov v preddavkovom období 04/2008 - 03/2009, pričom tento názor bol predmetom súdneho

prieskumu, kde bol odmietnutý a následne aj vtedajšie Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky vyhovel odvolaniam sťažovateľa, vrátane sporného mesiaca január 2009. Z toho podľa sťažovateľa vyplýva, že nebol povinný platiť preddavky za mesiac január 2009 a správa dane tak nemohol použiť preplatok 4.290,84 € na čiastočnú úhradu preddavku za január 2009. Mal za to, že z nezákonného rozhodnutia správcu dane nemohol ani vzniknúť zákonný stav.

10. Vo vzťahu k bodu 14 odôvodnenia rozsudku krajského súdu sťažovateľ argumentoval, že žiadosť o vrátenie preplatku bola súčasťou jednotného formulára daňového priznania za rok 2008, kde na strane 10 v oddiele XV sťažovateľ požiadal o vrátenie daňového preplatku na jeho bankový účet, v oddiele XVI vykonal prepočet preplatku na menu euro. Pokiaľ v oddiele XV chýba podpis sťažovateľa v kolónke „podpis daňovníka“, tento podpis sa nachádza na s. 9 daňového priznania, ktorým je podpísané celé daňové priznanie vrátane žiadosti o vrátenie preplatku. Sťažovateľ poukázal na viazanosť správnych orgánov zákonom, ktorý nikde neaprobuje takýto postup, kedy by pre chýbajúci podpis len v časti daňového priznania nemal správca dane akceptovať žiadosť o vrátenie preplatku. Tvrdil, že argument nepodpísania použil až žalovaný v napadnutom rozhodnutí, čo považuje za účelovú argumentáciu.

11. Sťažovateľ ďalej poukázal na chýbajúce vyrozenie o použití preplatku na čiastočnú úhradu preddavku za január 2009, pričom mal za to, že krajský súd použil dvojaký prístup, keď chýbajúci podpis v kolónke formulára považoval za tak závažnú okolnosť, na základe ktorej žiadosť o vrátenie preplatku nemožno akceptovať, a na druhej strane zjavné porušenie zákona zo strany správcu dane považuje za vadu, ktorá nemôže mať vplyv na vecnú správnosť jeho procesného postupu.

B)

12. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

IV.

Právne názory kasačného súdu

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej len „kasačný súd“ alebo „Najvyšší súd“) preskúmal rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2, § 453 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 2 písm. a/, § 145 ods. 2 písm. a/ S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), vo veci v zmysle § 455 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je nedôvodná a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.

14. Sťažovateľ v dvoch bodoch namietol právne posúdenie veci krajským súdom.

15. Najzrosiahlejšie argumentoval proti posúdeniu úkonov správcu dane pri započítaní preplatku na preddavok na daň za január 2009, pričom namietal jednak neexistenciu povinnosti platiť preddavok, ako i fakt, že nebol o takomto použití riadne vyrozený.

16. Podľa názoru kasačného súdu krajský súd vec posúdil nesprávne, keď mal za to, že bol v úplnom súlade so zákonom postup správcu dane, ktorý preplatok na dani z príjmov za rok 2008 použil na čiastočnú úhradu splatného preddavku za január 2009. Išlo o postup, ktorý zo strany správcu dane síce bolo možné rozumne očakávať (s ohľadom na jeho prvoradú povinnosť chrániť fiškálne záujmy štátu), ako sa však neskôr ukázalo, povinnosť sťažovateľa platiť preddavok za január 2009 zrejme od počiatku neexistovala a preto bol preddavok započítaný na úhradu neexistujúcej povinnosti. Na druhej strane je treba vziať do úvahy skutočnosť, že otázka povinnosti žalobcu platiť tento preddavok nebola meritórne vyriešená nijakým rozhodnutím. Zrušenie rozhodnutia o sankčných úrokoch za nesplnenie preddavkovej povinnosti na daň za január 2009, ku ktorému došlo v roku 2011, však bezpochyby svedčí v prospech jeho tvrdenia, že povinnosť platiť preddavky na daň za rok 2009 nemal. Správne orgány ani krajský súd sa s týmito otázkami zrozumiteľne nevysporiadali, resp. mali za to, že postup správneho orgánu pri

čiasťočnej úhrade preddavku bol napriek uvedenému správny. Kasačný súd znovu zdôrazňuje, že v prípade, ak by sťažovateľ nemal povinnosť platiť preddavok na daň za január 2009, nemohol byť na plnenie (započítanie) tejto iba domnejšej povinnosti platne použitý preplatok za rok 2008, a to bez ohľadu na to, kedy by táto skutočnosť bola právoplatným súdnym rozhodnutím konštatovaná.

17. Nesprávnosť uvedeného právneho posúdenia však podľa názoru kasačného súdu nepostačovala na zrušenie rozsudku, a prípadne aj napadnutého rozhodnutia, bez posúdenia druhého dôvodu, kvôli ktorému krajský súd zamietol žalobu, a ktorý sťažovateľ v kasačnej sťažnosti tiež napadol.

18. Názor sťažovateľa, že nebol potrebný jeho podpis na žiadosti o vrátenie preplatku na dani na s. 10 formulára daňového priznania, prípadne že tento podpis bol nahradený podpisom celého daňového priznania na s. 9, považoval kasačný súd za nesprávny. Formulár daňového priznania síce obsahoval aj časť umožňujúcu požiadať o vrátenie preplatku, ale svojou povahou (a ani miestom vo formulári) tento úkon (žiadosť o vrátenie preplatku) nie je súčasťou daňového priznania, ktorý sťažovateľ podpísal, ale nasleduje až po ňom. Žiadosť teda nebola podpísaná, pričom išlo o písomný právny úkon, ktorý podpis vyžaduje v zmysle § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

19. Pokiaľ takéto podanie nebolo podpísané, správca dane mal v zmysle § 20 ods. 9 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 511/1992 Zb.“) sťažovateľa vyzvať na odstránenie nedostatkov podania, čo by umožnilo sťažovateľovi takúto neúplnú žiadosť podpísať; z administratívneho spisu nevyplýva, že by správca dane takýto úkon učinil. Avšak napriek tomu, že správca dane takto nepostupoval a ani inak nevyrozumel sťažovateľa o nedostatkoch podania, nemohol sa preplatok na dani stať na základe takejto neplatnej žiadosti splatným v zmysle § 63 ods. 4 zák. č. 511/1992 Zb. a teda ani sa nemohol správca dane dostať do omeškania s jeho vrátením podľa § 63 ods. 6 zák. č. 511/1992 Zb. Bez podpísania žiadosti totiž nebola právne záväzným spôsobom prejavená vôľa sťažovateľa, ako má správca dane naložiť s preplatkom.

20. Kasačný súd poznamenáva, že vo verejných finančných záležitostiach je určitá miera formalizmu namieste, aby sa dosahovala čo najväčšia istota o tom, aké sú práva a povinnosti daňového subjektu a správcu dane. Preto účinky takého podania, ako je formulárová žiadosť o vrátenie daňového preplatku, závisia okrem iného aj od toho, či je toto listinné podanie podpísané, resp. urobené takou inou formou, ktorá bez pochybností dokladá skutočnú vôľu daňového subjektu. Nepodpísanie žiadosti na predtlačnom mieste hneď vedľa vyplneného rámčeka tlačiva je totiž možné interpretovať aj tak, že daňový subjekt (príp. účtovník konajúci v jeho mene) síce vyplnil potrebné údaje, napokon sa však rozhodol nepožiadat' o vrátenie preplatku a preto žiadosť nepodpísal; hoci kasačný súd uznáva, že vo väčšine prípadov je namieste predpokladať skôr zabudnutý podpis, než jeho úmyselné vynechanie.

21. Napokon je potrebné mať na zreteli povinnosť správcu dane chrániť fiškálne záujmy štátu, čo je prioritou jeho činnosti, aj keď je zároveň povinný rešpektovať a zachovávať práva daňových subjektov. Správca dane je pri výkone svojich právomocí povinný postupovať v súčinnosti s daňovým subjektom, jeho úlohou však nie je aktívne upozorňovať daňový subjekt na možnosti využitia jeho práv, ale len dbať na ich zachovávanie. Kasačný súd poukazuje na zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* („práva patria bdelym“), v zmysle ktorej možno očakávať od sťažovateľa, že sa bude relevantným spôsobom zaujímať o osudy svojej žiadosti o vrátenie daňového preplatku v rozumnom čase (prípadne aj využije nástroje, ktoré mu právny poriadok ponúka), nie až vo februári 2012, teda takmer tri roky po podaní daňového priznania s nepodpísanou žiadosťou o vrátenie preplatku.

22. Preto kasačný súd zamietol kasačnú sťažnosť s tým, že krajský súd síce v jednej časti vec nesprávne právne posúdil, keď bez náležitého vyhodnotenia predbežnej otázky o povinnosti žalobcu platiť preddavok na daň za január 2009 súhlasil so záverom žalovaného o použití preplatku na splnenie preddavku, ktorý je prinajmenšom sporný. Krajský súd však vec posúdil správne, pokiaľ išlo o účinky nepodpísanej žiadosti o vrátenie preplatku, čo má pre súdenu vec rozhodujúci význam. Bez riadne podpísanej žiadosti nenastala splatnosť preplatku, preto nedošlo k omeškaniu správcu dane a nemohla

ani vzniknúť jeho povinnosť platiť požadovaný úrok. Pokiaľ ide o túto rozhodujúcu okolnosť, odôvodnenia oboch rozhodnutí správnych orgánov boli dostatočne zrozumiteľné.

23. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti ešte uviedol, že argument chýbajúceho podpisu použil žalovaný účelovo až v roku 2016, avšak v administratívnom spise na č. l. 78 sa nachádza odpoveď správcu dane pokus o zmier, ktorou už dňa 07.03.2012 sťažovateľovi okrem iného oznámil, že žiadosť uvedená v daňovom priznaní za rok 2008 bola neúplná kvôli chýbajúcemu podpisu.

24. Iné dôvody kasačnej sťažnosti sťažovateľ neuviedol, preto kasačný súd, viazaný sťažnostnými bodmi a rozsahom kasačnej sťažnosti v zmysle § 453 S.s.p., ďalšie možné dôvody zrušenia alebo zmeny rozsudku neskúmal.

25. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže sťažovateľ v tomto konaní nebol úspešný a na postup podľa § 168 S.s.p. nevidel dôvod.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.